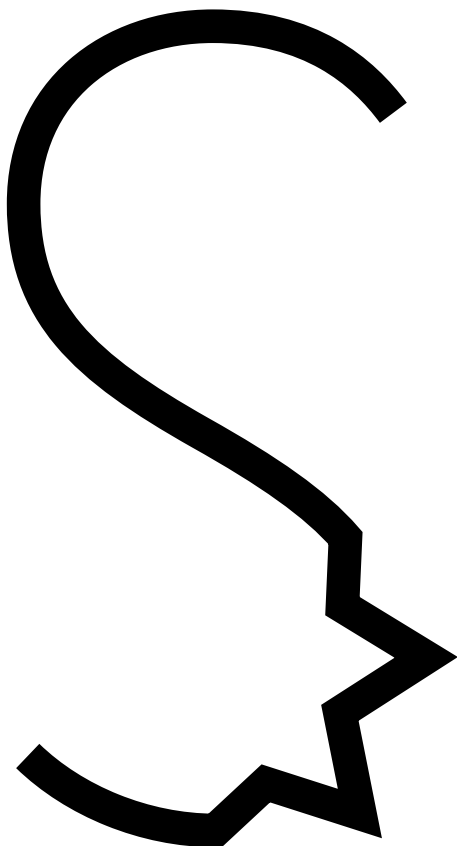

Open Oproep Over grenzen

stimuleringsfonds creatieve industrie

vormgeving
architectuur
digitale cultuur

p.o. box 29066
3001 gb rotterdam

groothandelsgebouw
ingang c, 5e etage
weena 723, rotterdam

+31 (0)10 436 16 00

Grenzen zijn vaak door mensen bedachte scheidslijnen die verschillend kunnen worden beleefd: bestuurlijk, landschappelijk, ecologisch, maar ook praktisch. Ze zijn bepalend vanwege hun in- en uitsluitende werking; tegelijkertijd zijn ze minder scherp en pregnant op het moment dat het gebied eromheen als één wordt beschouwd. Hier wordt geleefd en gewerkt, is natuur en infrastructuur, en zijn uitdagingen en kansen die verder strekken dan de grens. Tegelijkertijd lijken overheidsscenario's vaak abrupt te stoppen bij deze scheidslijnen. Hoe kan het overgangsgebied rondom de grens eruitzien als we de urgente opgaven die er zijn, grensoverstijgend en in gezamenlijkheid integraal benaderen? En welke rol spelen bestuurlijke grenzen dan nog? Voor ontwerpers ligt er een rol om het hoge abstractieniveau en de meervoudigheid van de grens voelbaar en inzichtelijk te maken.

Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie nodigt (ruimtelijk) ontwerpers uit om met relevante samenwerkingspartijen ontwerpend onderzoek te doen naar grensgebieden en bewustzijn te creëren over het indelings- en verdelingsvraagstuk dat onderdeel is van het geografische karakter van de grensgebieden. Het doel is om vanuit gelijkwaardigheid en wederkerigheid op verschillende schaalniveaus te komen tot nieuwe, grensoverstijgende perspectieven die helpen de toekomst in deze gebieden vorm te geven.

Open Oproep Over grenzen

Eerste voorstel

- Sluitingsdatum: 26 augustus 2024
- Aantal subsidies: 26 van € 3.000

Volledige projectaanvraag

- Sluitingsdatum: 25 november 2024
- Aantal subsidies: 15 van maximaal € 34.000
- Looptijd: januari t/m september 2025, hierna kan voor de vervolgfase een aanvraag worden gedaan van € 44.000.

over grenzen

Het rapport *Elke regio telt! Een nieuwe aanpak van verschillen tussen regio's* (Rli, ROB en RVS, maart 2023) stelt dat regionale achterstanden en verschillen een probleem vormen voor de landelijke aanpak van noodzakelijke transitie in onder meer het energiesysteem, de landbouw en de economie. We zien dat groeiende verschillen in brede welvaart en negatieve ontwikkelingen in verschillende regio's elkaar versterken. Maar ondertussen blijft veel aandacht gericht op de economische groeikernen in ons land. Het gevoel van niet gezien worden door Den Haag leeft in de grensregio's, ook overzee in het Caribisch deel van ons Koninkrijk, waar economische belangen in beleid vaak voor (lokale) culturele gaan en de impact van klimaatverandering steeds groter is. En dan hebben we het nog niet over de invloed van Brussel, waar wet- en regelgeving over landsgrenzen heen wordt bepaald en daarmee op een nog hoger schaalniveau naar indelings- en verdelingsvraagstukken wordt gekeken.

Tegelijkertijd zien we dat mensen in grensgebieden vaak vanuit saamhorigheid hun weg vinden, over de grens heen kijken en zich richten op de eigen regio. Gebruikmakend van het beleidsvacuüm dat er min of meer is en de vrije experimenteerruimte die daardoor ontstaat, wordt er in grensgebieden veel geïnitieerd en grensoverstijgend samengewerkt. We focussen in deze open oproep daarom op de manier waarop regionale identiteiten zich uiten en gemeenschappen bewegen rondom grenzen.

Het doel is om door middel van ontwerpend onderzoek naar boven te halen wat er speelt op verschillende schaalniveaus in Nederlandse grensgebieden – binnenlands, maar ook overzee. Waar is in het licht van de urgente opgaves nu en in de toekomst

concreet behoefte aan? Waar is beweging mogelijk? En hoe laten we zien dat grensgebieden juist voorbeeldstellend kunnen zijn als het gaat om het laden van begrippen als wederkerigheid en meervoudigheid? We dagen aanvragers uit om de kernwaarden van verschillende grensgebieden te ontdekken en door observatie, analyse, reflectie en verbeelding bloot te leggen welke kansen er liggen. Dit leidt tot waardevolle inzichten voor zowel beleidsmakers als (ruimtelijk) ontwerpers, én natuurlijk de bewoners van de betreffende gebieden.

voor wie is deze open oproep?

Voorstellen kunnen worden ingediend door ontwerpers die een relevante coalitie vormen met betrokkenen en belanghebbenden. Denk aan samenwerkingen met (vertegenwoordigers van) gemeenschappen of maatschappelijke organisaties, natuurbeheer en waterschappen, grensbewakers zoals de marechaussee, vertegenwoordigers van grensprovincies of -regio's, bewoners en bedrijven van grensgemeenten, gebieds- en projectontwikkelaars, corporaties, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, maar ook *daily urban/regional systems* die voorbij grenzen gaan of elkaar op de grens raken, verbinden of overlappen. Denk ook aan activisten op het gebied van diversiteit en inclusie, segregatie en gentrificatie en wetenschappers uit het sociale, economische, politieke, culturele en ruimtelijke domein.

Het is belangrijk dat in de aanvraag duidelijk wordt gemaakt welke coalitiepartners worden betrokken en wat hun bijdrage is. Daarbij moedigen we aan om aan weerszijden van de grens (vertegenwoordigers van) burgers te betrekken.

voor welke projecten kan subsidie worden aangevraagd?

De open oproep is gericht op projecten waarmee via ontwerpend onderzoek vernieuwende, ruimtelijke strategieën over de betekenis van grenzen worden ontwikkeld. In de projecten staat een inclusieve aanpak van de urgente opgaves in de grensgebieden centraal. Het gaat nadrukkelijk om het naar boven halen van wat er al is, maar wat nog niet (voldoende) wordt gezien of gehoord. Projecten kunnen op verschillende schaal- en handelingsniveaus zijn gericht en begeven zich in het ruimtelijk domein, waar grenzen leiden tot inrichtings- en verdelingsvraagstukken. Het is belangrijk om expliciet te zijn over het schaalniveau, de verschillende perspectieven van waaruit de opgave wordt benaderd en de locatie van het ontwerpend onderzoek, maar ook over de vorm van de grens die centraal staat in het onderzoek. Motiveer de gemaakte keuzes.

wat beogen we met deze oproep?

Het Stimuleringsfonds wil met de projecten die via deze oproep worden ondersteund een *community of practice* vormen waarbinnen kennis en ervaringen worden uitgewisseld. Dit zorgt ervoor dat projecten elkaar versterken en coalitiepartners elkaar helpen de ontwikkelde perspectieven en integrale werkwijze verder te brengen in hun organisaties en te verankeren in hun beleid. Gedurende de looptijd van de projecten organiseert het Stimuleringsfonds daarom verschillende bijeenkomsten voor de ontwerpende én niet-ontwerpende coalitiepartners. De investering die dit vraagt, kan worden opgenomen in de begroting van het project.

Om de (tussentijdse) resultaten ook buiten de community of practice te delen, bundelen we deze op ons platform *De nieuwe ruimte*. Dat doen we in de vorm van verdiepende artikelen, interviews en video's. Ook organiseren we met strategische netwerkpartners publieke presentaties en bijeenkomsten voor de projectteams, partners en andere geïnteresseerden in de ruimtelijke kwaliteit van Nederland. Hiermee laten we zien wat de waarde is van de inzet van ontwerpend onderzoek bij de aanpak van maatschappelijke opgaven, het doel van het Actieprogramma Ruimtelijk Ontwerp 2021–2024 waar deze open oproep deel van uitmaakt.

ontwerpend onderzoek als methodiek

Ontwerpend onderzoek is een methodiek waarbij het (ruimtelijk) ontwerp als onderzoeksinstrument wordt ingezet om nieuwe kennis en inzichten te ontwikkelen. Het is een methodiek die erop is gericht vanuit mogelijke (ruimtelijke) toekomst en/of toekomstige (ruimtelijke) mogelijkheden, vernieuwende (ruimtelijke) voorstellen, strategieën, arrangementen en/of concepten te ontwikkelen die helpen bestaande systemen te herdefiniëren of opnieuw in te richten.

Terwijl het politieke domein is gericht op wenselijke toekomst en het wetenschappelijke domein zich bezighoudt met waarschijnlijke toekomst, draait ontwerpend onderzoek vooral om het verkennen van mogelijke toekomst. Door te agenderen en beweging in gang te zetten, staat ontwerpend onderzoek in het hart van de driehoek systeemwereld, fysieke wereld en leefwereld. Met ontwerpend onderzoek wordt nieuwe kennis ontwikkeld over mogelijke toekomst die daarmee waarschijnlijk en gewenst worden, en uiteindelijk kunnen worden geleefd.

Ontwerpend onderzoek biedt daarom bij uitstek de mogelijkheid om de gevolgen van verschillende keuzes te verbeelden én inzichtelijk en bespreekbaar te maken door verleden, heden en toekomst te verbinden en de systeemwereld, de leefwereld en de fysieke wereld samen te brengen. Het geeft antwoord op de vraag hoe je co-creatie kunt realiseren met betrokken burgers en niet-burgers, deskundigen, (maatschappelijke) organisaties, marktpartijen en overheden. En het resulteert in relevante, kwalitatieve kennisontwikkeling, die leidt tot integrale toekomstperspectieven en mogelijke oplossingsrichtingen, maar ook tot nieuwe inzichten voor beleidvorming bij overheden en marktpartijen.

welke fases heeft deze open oproep?

De Open Oproep Over grenzen is opgedeeld in de volgende fases:

eerste fase

De beoordeling van de aanvragen in de eerste fase is opgesplitst in twee delen, namelijk:

- canvasaanvraag

Met het ARO-projectcanvas stel je in deze fase een beknopte aanvraag op. De sluitingsdatum hiervoor is 26 augustus 2024. Een adviescommissie beoordeelt de aanvragen en selecteert maximaal 26 voorstellen die elk € 3.000 ontvangen om de canvasaanvraag uit te werken tot een volledige projectaanvraag. Dit bedrag is een financiële tegemoetkoming voor de tijdsinvestering die wordt gevraagd. Deze selectie wordt in de eerste helft van oktober 2024 bekendgemaakt.

- volledige projectaanvraag

Alléén aanvragers met een geselecteerde canvasaanvraag kunnen een volledige projectaanvraag doen. De sluitingsdatum voor het indienen van de projectaanvraag is 25 november 2024. Een adviescommissie beoordeelt de aanvragen en selecteert hieruit maximaal 15 voorstellen die een subsidie tot maximaal € 34.000 ontvangen (€ 26.000 voor het ontwerpend onderzoek en € 8.000 voor kennisdeling en het vergroten van impact). Deze selectie wordt begin januari 2025 bekendgemaakt.

ontwikkelfase

Na de definitieve selectie in januari 2025 werk je in samenwerking met je coalitiegenoten in de periode van januari t/m september 2025 aan het ontwerpend onderzoek en richt je je op de ontwikkeling van nieuwe werkwijzen, inzichten en ontwerpvoorstellen. Tijdens deze periode organiseert het Stimuleringsfonds een aantal intervisie- en kennisdelingsbijeenkomsten. Aan het eind van de ontwikkelfase kan voor de projecten maximaal € 44.000 worden aangevraagd om te werken aan het vervolg van je project.

vervolgfase

Ondersteunde projecten ontvangen in de vervolgfase maximaal € 44.000 (€ 36.000 voor het ontwerpend onderzoek en € 8.000 voor kennisdeling en het vergroten van impact). De vervolgfase loopt van november 2025 t/m september 2026. Het doel van deze fase is om ontwerpkracht in te zetten voor de verdere ontwikkeling van tot op dat moment behaalde resultaten. Ook tijdens de vervolgfase organiseert het Stimuleringsfonds een aantal intervisie- en kennisdelingsbijeenkomsten.

waar wordt op beoordeeld?

Zowel de canvasaanvraag als de volledige projectaanvraag worden ter beoordeling voorgelegd aan minstens drie externe onafhankelijke adviseurs. Deze commissie beoordeelt de plannen op basis van de bepalingen die zijn opgenomen in de [Regeling Open Oproep](#) en de [Open Oproep Over grenzen](#). De werkwijze staat beschreven in het document [Werkwijze Adviescommissies](#). In afwijking hierop beoordelen de individuele adviseurs de voorstellen voorafgaande aan de vergadering uitsluitend op criteria 1 t/m 3. De beoordeling van de voorstellen op criterium 4 wordt door de adviseurs gezamenlijk in de vergadering gedaan.

De canvasaanvragen worden beoordeeld op de volgende criteria:

1. vraagstelling

De probleemanalyse en de daaruit voortvloeiende vraagstelling worden beoordeeld in relatie tot de thematiek van de open oproep. Het is belangrijk dat de aanvraag vertrouwen geeft in een uitwerking van de vraagstelling naar een volledige projectaanvraag.

2. positionering

De commissie beoordeelt hoe de aanvraag, en dus de geformuleerde vraagstelling, is gepositioneerd ten opzichte van de bestaande kennis en discussie binnen (en buiten) het vakgebied, en hoe die positionering is vertaald naar een aanpak. Wederkerigheid en meervoudigheid zijn belangrijke aspecten. Hoe verhoud je je als team en ontwerper tot de opgave en context, en hoe positioneer je jezelf hierin? Welke verantwoordelijkheid neem je in de opgave en hoe maakt je jezelf onderdeel van het verhaal? Dit vraagt om reflectie. Worden er verrassende en relevante vragen gesteld of nieuwe perspectieven belicht? Stelt het voorstel gangbare denk- en werkwijzen ter discussie of bouwt het daar juist op voort? Op basis daarvan bepaalt de commissie of de aanvraag het vertrouwen geeft met de volledige projectaanvraag een relevante bijdrage aan de thematiek van de open oproep te kunnen leveren.

3. samenwerking

De commissie beoordeelt of de aanvraag op het vlak van de beoogde samenwerkingsverbanden en de voorgestelde samenwerkingsvormen het vertrouwen geeft met de volledige projectaanvraag een relevante bijdrage te leveren aan de benadering van het vraagstuk. Dit vraagt om introspectie: waar liggen mijn eigen grenzen en wie betrek ik erbij om het project te versterken?

4. bijdrage aan de diversiteit en de samenhang van de selectie

Het Stimuleringsfonds streeft naar een selectie van 15 projecten die gezamenlijk antwoord geven op de uitvraag van deze open oproep. Om te komen tot een selectie die representatief is voor de diversiteit aan grensgebieden, doelgroepen en opgaven beoordeelt de adviescommissie de aanvragen ook in samenhang.

Aanvragers met een geselecteerde canvasaanvraag ontvangen per e-mail de beoordelingscriteria inclusief toelichting voor de projectaanvraag, ontwikkelfase en vervolgfase.

indienen aanvraag

De canvasaanvraag kan je tot en met **26 augustus 2024** indienen [via de aanvraagomgeving](#) van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. Selecteer hierbij de ronde 'Open Oproep Over grenzen'. De aanvraag bestaat uit:

1. een volledig ingevuld aanvraagformulier;
2. een volledig ingevuld [ARO-projectcanvas](#);
3. minimaal één intentieverklaring van een coalitiepartner (maximaal 2 pagina's).

Let op:

- Maak op tijd een account aan voor de aanvraagomgeving. Het duurt een werkdag voordat dit is geactiveerd;
- Aanvragers kunnen maximaal één aanvraag indienen binnen deze oproep;
- Lees ter voorbereiding op het schrijven van je aanvraag de [Toelichting ARO-projectcanvas](#);
- Ontwerpers treden op als hoofdaanvrager en zijn projectverantwoordelijk. Samenwerkende partijen treden op als medeaanvrager.

subsidieprocedure

De beoordeling van de canvasaanvraag heeft de vorm van een tender. Dit betekent dat binnen het beschikbare budget een aantal voorstellen boven de andere wordt verkozen. Alleen positief beoordeelde projecten kunnen worden ondersteund. De behandeling en beoordeling van de ingediende canvasaanvragen vinden plaats binnen de kaders van de Regeling Open Oproep van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en de criteria van deze open oproep. Per aanvraag brengt de commissie een advies uit aan het bestuur van het Stimuleringsfonds.

Let op: Artikel 8 (Inhoud van de aanvraag) van de Regeling Open Oproep is niet van toepassing op de canvasaanvraag binnen deze open oproep.

ontvangstbevestiging en bekendmaking selectie

Uiterlijk één week na de sluitingsdatum ontvang je via de aanvraagomgeving van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie een ontvangstbevestiging. De selectie van de canvasaanvragen wordt in de **eerste helft van oktober 2024** via de aanvraagomgeving bekendgemaakt. De geselecteerde aanvragers zullen vervolgens door het fonds worden uitgenodigd om een volledige projectaanvraag te doen.

contact

Voor vragen over de open oproep en de procedure kan je contact opnemen met Manon van den Blik of Ivo de Jeu, via actieprogramma@stimuleringsfonds.nl of 010 436 16 00.

nieuwsbrief

Ben je geïnteresseerd in de resultaten en inzichten uit het Actieprogramma Ruimtelijk Ontwerp? En blijf je graag op de hoogte van lezingen, debatten en verdiepende werkbijeenkomsten? Schrijf je dan [hier](#) in voor de nieuwsbrief 'De nieuwe ruimte'.

context

Deze open oproep is onderdeel van het Actieprogramma Ruimtelijk Ontwerp 2021–2024. Dit programma wordt uitgevoerd door het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie in opdracht van de ministeries van BZK en OCW.